

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ В ЕКОНОМІЦІ, МЕНЕДЖМЕНТІ ТА МАРКЕТИНГУ

Ананська М.О.

Одеський національний політехнічний університет

Бюджетування як технологія обліку і контролю витрат на промисловому підприємстві

Однією із найбільш прогресивних інтегрованих управлінських технологій фінансового планування, яка сприяє забезпеченню раціонального управління доходами, витратами, фінансовими результатами, рухом грошових коштів, активами та пасивами, удосконалення інформаційної системи підприємства, організаційних зв'язків за вертикаллю та горизонталлю, аналізу, контролю та регулюванню діяльності підприємства, є бюджетування.

Актуальність впровадження систем бюджетування на підприємствах, в умовах змін зовнішнього середовища, визначається такими основними факторами як: необхідністю пошуку внутрішніх резервів зниження витрат на виробництво та реалізацію продукції, обґрунтуванням оптимальних рівнів витрачання фінансових ресурсів, оптимізацією податкових платежів та удосконаленням системи управління підприємством.

Залежно від напрямку діяльності, підприємства відрізняються одне від одного: за технічним процесом, організаційною структурою, взаємозв'язками з контрагентами, а також між структурними одиницями всередині підприємства. Такі особливості насамперед виявляються в організації процесу основного і допоміжного виробництва. У зв'язку з цим кожне підприємство організовує облік витрат за своїми вимогами з метою накопичення необхідної інформації про витрати та їх склад. Характер цих витрат різний, але всі вони підпорядковані одній меті – отримання прибутку.

Облік витрат на виробництво є одним з найважливіших елементів в усій системі обліку, так як формування доходу підприємства неможливо без урахування витрат.

З економічної точки зору, витрати – це виражені в грошових одиницях «втрачені можливості», які могли бути отримані при найбільш вдалому використанню ресурсів. Таким чином, облік та контроль витрат всіх процесів господарської діяльності, на будь-яких її етапах у розрізі часу є важливим фактором ефективної діяльності підприємства.

Облік витрат на виробництво необхідно розглядати як сукупність взаємопов'язаних послідовних, організаційних, логічних, розрахункових операцій і процедур формування інформації про витрати. Тому важливим завданням обліку витрат є формування планових та фактичних показників їх вимірювання, а також проведення контролю за їх відхиленням.

Використання бюджетування як технології обліку та контролю витрат дає можливість: своєчасного, достовірного та у повному обсязі визначення планових та фактичних витрат, пов'язаних з виробництвом і збутом продукції, а також управлінням підприємством у цілому; визначення фактичної собівартості окремих видів і всієї продукції; контролю за використанням ресурсів і грошових коштів.

Використовуючи інструменти бюджетування, з ціллю контролю витрат на підприємстві проводиться аналіз їх відхилень, оцінка рівня відхилень фактичних показників від планових і причин їх виникнення. Відхилення можуть бути негативними, коли фактичні показники нижче планових, і позитивними, якщо фактичні показники перевищують прогнозовані або встановлені раніше.

Аналіз має дві мети: планову (реалізується на основі висновків аналізу за минулий звітний період при складанні бюджетів на майбутній плановий період) та контрольну-стимулюючу (реалізується за допомогою інформації про відхилення при оцінці результатів роботи того чи іншого структурного підрозділу підприємства).

Таким чином, в умовах постійної зміни зовнішнього середовища, бюджетування як технологія обліку і контролю витрат на підприємстві дає можливість максимально точного вираження всіх планових та фактичних показників і ресурсів у фінансових термінах, та стає найважливішою функцією керування.

Анцупова О.Л., к.т.н. Балан О.С.

Одеський національний політехнічний університет

Необхідність фінансового контролю на підприємстві

Під фінансовим контролем розуміється цілеспрямована діяльність уповноважених органів по забезпеченню виконання господарськими суб'єктами встановлених форм і методів реалізації фінансових відносин [1].

Таким чином, фінансовий контроль, з одного боку, є однією з завершальних стадій управління фінансами, а з іншої, він виступає необхідною умовою ефективності управління ними. Складність розуміння фінансового контролю обумовлена складністю самої категорії фінансів [3].

Дослідженню проблем фінансовому контролю присвячені численні праці провідних вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів, спеціалістів з обліку, аналізу, контролю та аудиту. Теоретичні розробки знайшли відображення у працях Бланк І.А., Савчука В.П., Крайника О.П., Осовського О.А., Стефанюка І., Орлюка О. Однак питання фінансового контролю потребують подальшого дослідження та наукового обґрунтування.

Різні підходи до визначення поняття і сутності фінансового контролю мають місце й станом на сьогодні. Стефанюк І. визначає контроль як контроль законодавчих і виконавчих органів влади усіх рівнів. Фінансовий контроль розглядають і як контроль за веденням фінансової документації, контроль за дотриманням законів і нормативних актів під час здійснення фінансових операцій [2]. Фінансовий контроль – не лише перевірка правильності ведення фінансової